

**ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»**

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Голуб Богдан Анатолійович

ПІБ здобувача

КУРСОВА РОБОТА

**Організаційно-методичні аспекти облікового процесу здійснення
автомобільних перевезень**

тема

Навчальна
дисципліна

Облік за видами економічної діяльності

назва навчальної дисципліни

Ступінь освіти

Фаховий молодший бакалавр

фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр

Галузь знань

07 Управління та адміністрування

шифр і назва галузі знань

Спеціальність

071 Облік і оподаткування

код і найменування спеціальності

Освітньо-професійна
програма

Бухгалтерський облік

назва освітньо-професійної програми

Академічна група

О-2-24

назва академічної групи

Харків, 2025 рік

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ

Керівник:

Мельничук Марина Олексіївна, голова циклової комісії економіки, управління та адміністрування, викладач, спеціаліст вищої категорії, кандидат економічних наук

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач

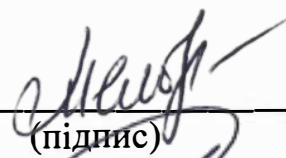
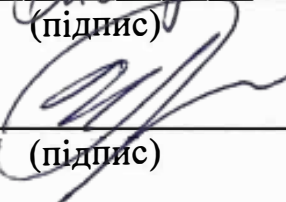
Богдан ГОЛУБ

підпис здобувача

ІП здобувача

Підсумкова оцінка: 90 (балів)

Члени комісії з захисту:

Марина МЕЛЬНИЧУК

Інна РУДЕНКО

**ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»**

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Голуб Богдан Анатолійович

ПІБ здобувача

ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

Навчальна
дисципліна

Облік за видами економічної діяльності

назва навчальної дисципліни

Тема роботи

Організаційно-методичні аспекти облікового процесу
здійснення автомобільних перевезень

тема курсової роботи

Термін подання
завершеної роботи

18.11.2025 р.

фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр

Графік виконання роботи

Виконання роботи за розділами	Термін виконання
Вибір та затвердження теми	02.09 – 14.09.2025
Добір та аналіз літератури за обраною темою	16.09 – 21.09.2025
Складання плану курсової роботи	23.09 – 28.09.2025
Написання вступу та I розділу	30.09 – 19.10.2025
Написання розрахункової частини (II розділ) курсової роботи	21.10 – 09.11.2025
Написання висновків та пропозицій, оформлення курсової роботи	11.11 – 16.11.2025
Подання курсової роботи керівнику для рецензування (для рекомендації до захисту)	18.11 – 30.11.2025
Захист курсової роботи	02.12 – 07.12.2025

Завдання видав

Науковий керівник,
кандидат економічних наук

Марина МЕЛЬНИЧУК
(підпис)

«14» вересня 2025 р.

Завдання отримав

Здобувач

Богдан ГОЛУБ
(підпис) ІІ здобувача

«14» вересня 2025 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ ЗДІЙСНЕННЯ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	5
1.1. Організація процесу здійснення автомобільних перевезень в Україні	5
1.2. Методологія основ обліку автомобільних перевезень	10
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА	19
ВИСНОВКИ	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26
ДОДАТКИ	29

ВСТУП

Транспортні послуги супроводжують будь-яку господарську діяльність, забезпечуючи або доставку чи транспортування ресурсів, або виступаючи незалежним видом господарської діяльності, або є важливою ланкою суб'єктної взаємодії. Більше того, за допомогою розвинутих в Україні транспортних зв'язкам розвиваються товарні та експортні відносини підприємств та країни загалом. Враховуючи вище викладене актуальність транспортних послуг буде тільки збільшуватися, враховуючи і географічні особливості України, і поточні політично-військові наслідки скорочення перевезень окремими видами транспорту.

Питання організації та методичного забезпечення обліку для підприємств, які здійснюють автомобільні перевезення, висвітлювали у своїх дослідженнях Н. Дружинська [1], А. Кійко [2], Я. Крупка [5], Р. Кузіна [6], П. Куцик [7], Л. Полятикіна [11], А. Хмелюк [18] та інші фахівці. Проте, з огляду на динамічність економічних змін та постійну плинність законодавчих норм, комплексні дослідження, що охоплюють усі аспекти обліку автомобільних перевезень, залишаються недостатньо вивченими.

Метою даного дослідження є аналіз облікових процесів діяльності підприємств з автомобільних перевезень з метою підвищення ефективності формування їх фінансових результатів.

Для досягнення поставленої мети в роботі визначені і вирішувалися такі завдання:

- розглянути організаційні засади процесу здійснення автомобільних перевезень в Україні;
- дослідити методологію основ обліку автомобільних перевезень в Україні;
- виконати практичну частину за варіантом № 2.

Об'єктом дослідження слугує процес бухгалтерського обліку автомобільних перевезень в Україні.

Предметом дослідження є комплекс теоретичних і методичних аспектів ведення обліку транспортних послуг вітчизняних підприємствах.

РОЗДІЛ 1.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ ЗДІЙСНЕННЯ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

1.1. Організація процесу здійснення автомобільних перевезень в Україні

Перелік видів діяльності, що підлягають ліцензуванню, наведено в ст. 7 Закону від 02.03.2015 № 222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності» [16]. Відповідно до п. 24 ч. 1 ст. 7 Закону № 222-VIII у сфері автомобільних перевезень ліцензуються:

1. Перевезення внутрішнім автотранспортом:

- пасажирів;
- небезпечних вантажів;
- небезпечних відходів.

2. Міжнародні перевезення:

- пасажирів;
- вантажів.

Порядок видачі ліцензій регламентується Ліцензійними умовами ведення господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів автомобільним транспортом, міжнародних перевезень пасажирів та вантажів автомобільним транспортом, затвердженими постановою КМУ від 02.12.2015 № 1001 [14]. Ліцензії видає Державна служба з безпеки на транспорті, офіційний сайт <http://dsbt.gov.ua>.

На період дії воєнного стану встановлено особливі правила отримання таких ліцензій: відповідні зміни було внесено до Ліцензійних умов № 1001 постановою КМУ від 25.03.2022 № 368 [14]. Отримання ліцензій у цей період істотно спрощується, зменшується кількість документів, що подаються. Тепер у Ліцензійних умовах № 1001 є п. 81, який містить правила отримання ліцензій у зазначений період, а також протягом 90 календарних днів після дня його закінчення чи скасування [14].

Правило 1. У цей період ліцензії видаються на один або кілька видів господарської діяльності, а саме:

- внутрішні перевезення пасажирів автобусами;
- внутрішні перевезення небезпечних вантажів та небезпечних відходів вантажними автомобілями;
- міжнародні перевезення пасажирів автобусами;
- міжнародні перевезення небезпечних вантажів та небезпечних відходів вантажними автомобілями;
- міжнародні перевезення вантажів вантажними автомобілями (крім перевезення небезпечних вантажів та небезпечних відходів) з метою захисту інтересів держави на період воєнного стану в Україні.

Правило 2. Ліцензія на період воєнного стану видається на підставі заяви на її отримання (за формою додатка 1 до Ліцензійних умов № 1001 [14]) із зазначенням видів господарської діяльності та з приміткою «на період дії воєнного стану в Україні».

Заява подається в електронній формі через інформаційну систему Укртрансбезпеки «ШЛЯХ». Технічні моменти подання заяви через цю систему служба пояснює на своєму сайті (<https://dsbt.gov.ua/uk/novyna/licenzuvannya-v-systemi-shlyah>).

Правило 3. У період воєнного стану одержувачу ліцензії не потрібно додавати до заяви:

- відомості про наявність матеріально-технічної бази, яка забезпечує виконання технологічних операцій, або договорів із суб'єктами господарювання, які надають послуги з виконання таких операцій (за формою додатка 2 до Ліцензійних умов № 1001 [14]);
- відомості про кваліфікацію персоналу автомобільного перевізника (за формою додатка 5 до Ліцензійних умов № 1001 [14]). Проте цей факт не звільняє ліцензіата від необхідності виконання обов'язків, зазначених у п. 16 Ліцензійних умов № 1001 [14].

Правило 4. За видачу ліцензії стягується плата в розмірі 1 прожиткового

мінімуму для працездатних осіб, що діє на день прийняття органом ліцензування рішення про видачу ліцензії (ст. 14 Закону № 222 [14]). Зараз розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб становить 3 028 грн, а з 01.01.2026 року – 3 328 грн.

На етапі прийняття рішення про видачу ліцензії в системі ви побачите в полі «Стан процесу» (заяви) значення «Очікується оплата». Реквізити для оплати ви знайдете в системі. Квитанцію про оплату теж потрібно буде завантажити до системи. Під час здійснення господарської діяльності майже кожному підприємству та підприємцю доводиться займатися доставкою різних вантажів (продукції, обладнання та ін.) та оформленням договору автоперевезення.

Більшість документів у транспортно-експедиторській діяльності є комплексними та багатофункціональними, що передбачає наявність наступних ознак [4, с. 216]:

- ✓ бухгалтерські (відображення доходів і витрат);
- ✓ логістичні (організація маршруту, контроль доставки);
- ✓ митні (декларації, сертифікати);
- ✓ фінансові (розрахунки з контрагентами).

До документів у транспортно-експедиторській діяльності ставляться високі вимоги до оформлення та збереження, тому ці документи повинні відповідати таким вимогам:

- національного законодавства (Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [13], Податковий кодекс України [12]);
- міжнародних стандартів документообігу: Конвенція CMR – для автомобільних міжнародних перевезень (CMR-накладна); Гаазько-Вісбійські правила, Гамбурзькі правила – у сфері морських перевезень (коносамент); Монреальська конвенція – для авіаційних перевезень (Air Waybill); СМГС та УМВС – регламентують міжнародні залізничні перевезення [6, с. 359];
- внутрішніх політик підприємства (регламенти документообігу,

архівування).

Основними первинними носіями облікової інформації у транспортно-експедиторській діяльності є [7, с. 52]:

1. Договори: договір транспортного експедирування; договори перевезення, зберігання, страхування вантажів.

2. Транспортні документи: CMR-накладна (для міжнародних автомобільних перевезень); коносамент (Bill of Lading) – основний документ у морських перевезеннях; авіаційна вантажна накладна (Air Waybill, AWB); залізнична накладна (форми СМГС, УМВС).

3. Внутрішні документи підприємства: заявки клієнтів на перевезення; акти приймання-передачі вантажів; акти наданих послуг експедитора; рахунки-фактури, інвойси.

4. Податкові та фінансові документи: податкові накладні, у тому числі компенсуючі; банківські виписки, касові документи; митні декларації (для міжнародних перевезень).

Якісне документальне оформлення у сфері транспортно-експедиторської діяльності має надзвичайно важливе значення, оскільки [18, с. 148]:

- ✓ забезпечує підтвердження витрат і доходів підприємства;
- ✓ є підставою для податкового обліку, зокрема з податку на додану вартість та податку на прибуток;
- ✓ виступає доказом у разі виникнення спорів; -формує достовірність і повноту фінансової звітності.

У сучасних умовах дедалі більшої актуальності набуває впровадження електронного документообігу (e-CMR (електронна товарно-транспортна накладна, електронні інвойси, митні декларації в електронному форматі)). Це дозволяє: зменшити витрати часу та ресурсів; мінімізувати ризик втрати документів; підвищити прозорість операцій; інтегруватися з міжнародними інформаційними системами логістики.

1.2. Методологія основ обліку автомобільних перевезень

Замовником послуг перевезення може бути як покупець, так і продавець. Залежно від цього вартість послуг перевезення у замовника буде включено або до первісної вартості запасів, або до складу витрат на збут. Водночас перевізник може визнавати дохід від надання послуг одним із способів, передбачених обліковою політикою: або виходячи зі ступеня завершеності операції на дату балансу, якщо результат операції може бути достовірно оцінений, або на дату складання акта наданих послуг.

Облік у перевізника:

Згідно з НП(С)БО 15 у перевізника дохід, пов'язаний із наданням послуг [9]:

- не визнається на дату отримання передоплати за послуги перевезення (п. 6.3);
- визнається виходячи зі ступеня завершеності операції на дату балансу, якщо результат операції може бути достовірно оцінений (п. 10).

При цьому зазначеним стандартом визначено, що результат операції з надання послуг можна достовірно оцінити, якщо дотримуються всі нижченаведені умови:

- можлива достовірна оцінка доходу;
- імовірне отримання економічних вигід від надання послуг;
- можлива достовірна оцінка ступеня завершеності операції з надання послуг на дату балансу;
- можлива достовірна оцінка витрат, здійснених для надання послуг і необхідних для їх завершення. НП(С)БО 15 (п. 11) передбачено три способи оцінки ступеня завершеності [9]:
 - шляхом вивчення виконаної роботи;
 - визначення питомої ваги обсягу послуг, наданих на певну дату, у загальному обсязі послуг, які повинні бути надані;
 - визначення питомої ваги витрат, понесених підприємством у зв'язку з

наданням послуг, у загальній очікуваній сумі таких витрат.

Дохід, якщо він не може бути достовірно визначений, відображається в сумі витрат, що підлягають відшкодуванню.

При цьому якщо немає ймовірності відшкодування понесених витрат, тоді дохід не визнається, а понесені витрати визнаються витратами звітного періоду. Якщо ж у подальшому дохід буде достовірно оцінений, його визнають у такій оцінці (п. 13, 14 НП(С)БО 15) [9].

Водночас на практиці перевізники в основному визначають дохід на дату підписання акта наданих послуг, а до цієї дати відображають понесені витрати у складі незавершеного виробництва.

Спосіб визначення доходу від послуг перевезення повинен бути зафіксований в обліковій політиці підприємства. Сума доходу відображається за кредитом субрахунка 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг» [2].

Затрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені (п. 7 НП(С)БО 16) [10]. Таким чином, якщо на дату балансу перевізник визнав дохід за контрактом:

- у повному обсязі, то під такі доходи він списує всі витрати, що відносяться до цього контракту (собівартість реалізованих послуг);
- не в повному обсязі (дохід був визначений розрахунковим шляхом із використанням одного з методів оцінки ступеня завершеності – див. вище), тоді списуються витрати, що припадають на такий дохід.

Собівартість реалізованих послуг перевезення (як і будь-яких інших послуг) складається з виробничої собівартості послуг, реалізованих протягом звітного періоду, нерозподілених постійних загальновиробничих витрат і наднормативних виробничих витрат (п. 11 НП(С)БО 16) [10].

Для узагальнення інформації про витрати на надання послуг перевізники повинні застосовувати рахунок 23. При цьому:

- за дебетом цього рахунка відображають прямі матеріальні, трудові та інші прямі витрати, а також змінні та постійні розподілені ЗВВ;
- за кредитом – фактичну вартість виконаних робіт і наданих послуг.

Накопичені виробничі витрати списуються в дебет субрахунка 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг». А нерозподілені постійні ЗВВ включаються до собівартості реалізації в періоді їх виникнення записом Дт 903 – Кт 91 «Загальновиробничі витрати» [2].

Податковим кодексом України не передбачено будь-яких особливостей обліку послуг перевезення (у т. ч. коригувань фінансового результату на різниці) [12]. Доходи та витрати визнають за правилами бухобліку.

Водночас для цілей податкового обліку платник, який коригує фінансовий результат на всі різниці, може встановити скорочений податковий строк корисного використання об'єкта основних засобів. Для транспортних засобів (група 5) замість звичайного строк корисного використання (5 років) прискорений строк становить 2 роки. Але це можливо тільки при дотриманні умов, зазначених у п. 431 підрозд. 4 розд. ХХ ПК [12].

Податкові зобов'язання з ПДВ за послугами перевезення на території України нараховуються на дату першої події: або отримання передоплати, або підписання акта наданих послуг.

База оподаткування визначається в розмірі договірної вартості, але не може бути нижче від звичайної ціни (п. 188.1 ПК) [12].

Розглянемо облік у перевізника на прикладі.

Вартість послуг перевезення становить 15 000 грн (у т. ч. ПДВ – 2 500 грн). Собівартість – 10 200 грн, з них: прямі витрати – 9 000 грн, змінні та розподілені постійні ЗВВ – 1 200 грн. Перевізник визначає дохід одномоментно – на дату підписання акта наданих послуг. Облік цих операцій наведено в табл. 1.1.

Замовниками послуг перевезення можуть бути як покупці, так і постачальники товарів. Розглянемо обидва варіанта.

У замовника-покупця:

Оплата вантажно-розвантажувальних робіт і транспортування запасів усіма видами транспорту до місця їх використання є складовою частиною транспортно-заготівельних витрат.

Таблиця 1.1

Облік відображення операцій автомобільних перевезень у перевізника

№ з/п	Зміст операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік		
			Дт	Кт	Сума
1	2	3	4	5	6
1	Списано на виробничу собівартість перевезення: – прямі витрати	Відомість списання ПММ, накладна на внутрішнє переміщення ТМЦ, розрахунково-платіжні відомості, відомість амортизації	23	20, 661, 663, 13	9 000
	– змінні та розподілені постійні ЗВВ	Розрахунок	23	91	1 200
2	Відображено дохід від послуги перевезення	Акт наданих послуг	361	703	15 000
3	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	Податкова накладна	703	641	2 500
4	Списано собівартість реалізованих послуг	Регістри бухобліку	903	23	10 200

Джерело: складено автором на основі [2]

Сума ТЗВ включається до первісної вартості запасів. Такі витрати можуть розподілятися між окремими одиницями запасів двома способами [5, с. 141]:

- спосіб 1 – відразу включатися до первісної вартості запасів;
- спосіб 2 – обліковуватися на окремому субрахунку.

Зупинимося докладніше на кожному з них.

Спосіб 1. Пряме включення ТЗВ до первісної вартості запасів зручно, оскільки не вимагає складних розрахунків. Правда, застосовувати його доцільно, якщо можна достовірно визначити витрати, які безпосередньо відносяться до придбаних запасів (п. 5.5 Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів, затверджені наказом Мінфіну від 10.01.2007 № 2 [15]).

Розрахунки прості, якщо конкретна сума ТЗВ пов'язана із транспортуванням запасів одного найменування (виду, групи). У протилежному разі розрахунки ускладнюються, тому що суму ТЗВ, що припадають на кожну одиницю запасів того або іншого найменування, розраховують за параметрами, від яких в остаточному підсумку залежить вартість перевезення. Це можуть бути, наприклад, вага або обсяг запасів. Найчастіше за базу розподілу ТЗВ служить кількість або вартість запасів [1, с. 58].

У бухобліку ТЗВ відображаються на рахунках обліку запасів (Дт 20, 22, 28), окремий рахунок для них не використовується.

Розглянемо облік ТЗВ у замовника-покупця із прямим включенням до вартості вантажу на прикладі.

Замовник придбав 1 000 кг матеріалу А на суму 120 000 грн (у т. ч. ПДВ – 20 000 грн) і 3 000 кг матеріалу Б на суму 45 000 грн (у т. ч. ПДВ – 7 500 грн). Вартість послуг перевезення становить 9 000 грн (у т. ч. ПДВ – 1 500 грн). Згідно з наказом про облікову політику підприємства базою розподілу ТЗВ між різними найменуваннями отриманих запасів є їхня вартість. Визначимо суму ТЗВ, яка включається до вартості вантажу.

Таблиця 1.2

Розрахунок суми ТЗВ із прямим включенням до вартості вантажу

Найменування матеріалу	Кількість, кг	Вартість без ПДВ	% у загальній вартості	Сума ТЗВ, розрахована пропорційно до вартості
1	2	3	4	5
Матеріал А	1 000	100 000,00	72,73	5 454,75 (7 500,00 x 72,73 %)
Матеріал Б	3 000	37 500,00	27,27	2 045,25 (7 500,00 x 27,27 %)
Разом	–	137 500,00	100,00	7 500,00

Джерело: складено автором на основі [2]

Порядок відображення у бухгалтерському обліку суми ТЗВ із прямим включенням до вартості вантажу подано в табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Порядок відображення у бухгалтерському обліку суми ТЗВ із прямим включенням до вартості вантажу

№ з/п	Зміст операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік		
			Дт	Кт	Сума
1	2	3	4	5	6
1	Оприбутковано:	ТТН, товарна накладна постачальника	201/А	631	100 000,00
	– матеріал А				
	– матеріал Б		201/Б	631	37 500,00
2	Відображено податковий кредит із ПДВ	Податкова накладна	641	631	27 500,00
3	Включено до первісної вартості суму витрат на доставку:	Розрахунок ТЗВ, ТТН/ акт наданих послуг	201/А	685	5 454,75
	– матеріалу А				
	– матеріалу Б		201/Б	685	2 045,25
4	Відображено податковий кредит із ПДВ	Податкова накладна	641	685	1 500,00

Джерело: складено автором на основі [2]

Спосіб 2. При цьому способі обліку сума ТЗВ не прив'язується до кожної одиниці запасів, а розраховується примірний (усереднений) розмір ТЗВ на одиницю.

Згідно з п. 5.5 Методрекомедацій № 2 [15] даний спосіб розподілу ТЗВ застосовується у випадку, якщо ТЗВ пов'язані з доставкою декількох найменувань (груп, видів) запасів і передбачається використання окремого

субрахунок. У названому пункті рекомендується застосовувати субрахунок 200 «Транспортно-заготівельні витрати на запаси» або окремий додатковий субрахунок того рахунка, на якому відображаються відповідні запаси. Зазначимо, що торговельні підприємства на практиці орієнтуються на додаток до НП(С)БО 9 [8], у якому наведено приклади розподілу ТЗВ. У ньому для відображення ТЗВ використовується однойменний субрахунок 289.

Протягом місяця суми ТЗВ накопичуються на відкритому субрахунку, а в кінці місяця розподіляються між запасами, що вибули та залишилися, які були продані, реалізовані, безплатно передані, використані і т. д. (інформація про це відображається на тому або іншому субрахунку відповідного рахунка).

Спочатку розраховується середній відсоток ТЗВ як відношення залишку ТЗВ на початок місяця та ТЗВ, здійснених за місяць, до залишку запасів на початок місяця та запасів, що надійшли за місяць. Виходить десятковий дріб, який переводиться у відсотки множенням на 100. Потім визначається розмір ТЗВ за вибулими запасами як добуток вартості вибулих запасів і середнього відсотка ТЗВ. Отриманий результат списується з рахунка обліку ТЗВ на ті рахунки, у кореспонденції з якими відображено вибуття цих запасів [3, с. 173].

Розглянемо облік ТЗВ, обчислені за середнім відсотком у замовника-покупця на прикладі.

Підприємство оптової торгівлі на початок серпня 2020 року мало залишок товарів у сумі 90 000 грн (сальдо Дт 281). Сума ТЗВ, що припадає на цей залишок, становить 9 000 грн (сальдо Дт 289).

Протягом звітнього місяця підприємство придбало товари на суму 180 000 грн (у т. ч. ПДВ – 30 000 грн). Вартість послуг перевезення становить 6 000 грн (у т. ч. ПДВ – 1 000 грн).

У цьому ж місяці були реалізовані товари на суму 66 000 грн (у т. ч. ПДВ – 11 000 грн). Балансова вартість реалізованих товарів – 48 000 грн.

1. Розрахуємо середній відсоток ТЗВ: $(9\ 000\ \text{грн} + 5\ 000\ \text{грн}) : : (90\ 000\ \text{грн} + 150\ 000\ \text{грн}) = 0,058$ або 5,8 %.

2. Визначимо ТЗВ за вибулими товарами: $48\ 000\ \text{грн} \times 5,8\ \% = 2\ 800\ \text{грн}$.

Бухгалтерський облік суми ТЗВ, обчислені за середнім відсотком наданий в табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Бухгалтерський облік суми ТЗВ, обчислені за середнім відсотком

№ з/п	Зміст операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік		
			Дт	Кт	Сума
1	2	3	4	5	6
1	Оприбутковано товари	ТТН, товарна накладна постачальника	281	631	150 000
2	Відображено податковий кредит із ПДВ	Податкова накладна	641	631	30 000
3	Відображено вартість послуг перевезення	ТТН/акт наданих послуг	289	685	5 000
4	Відображено податковий кредит із ПДВ	Податкова накладна	641	685	1 000
5	Відвантажено товари покупцеві	Товарна накладна	361	702	66 000
6	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	Податкова накладна	702	641	11 000
7	Списано собівартість реалізованого товару	Регістри бухобліку	902	281	48 000
8	Списано суму ТЗВ за реалізованими товарами	Розрахунок ТЗВ	902	289	2 800

Джерело: складено автором на основі [2]

У замовника-продавця:

Якщо за умовами договору товар покупцеві доставляє продавець, то для останнього такі витрати є витратами на збут і відображаються на однойменному рахунку 93 (п. 9 НП(С)БО 16) [10].

Розглянемо облік ТЗВ, обчислені за середнім відсотком у замовника-покупця на прикладі.

Підприємство реалізувало товар на суму 96 000 грн (у т. ч. ПДВ – 16 000 грн). За умовами договору постачання доставку товару здійснює постачальник. Товар перевіз перевізник, вартість послуг якого становить 12 000 грн (у т. ч. ПДВ – 2 000 грн). Облік цих операцій поданий в табл. 1.5.

Таблиця 1.5

№ з/п	Зміст операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік		
			Дт	Кт	Сума
1	2	3	4	5	6
1	Отримано від покупця плату за товар	Виписка банку	311	681	96 000
2	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	Податкова накладна	643	641	16 000
3	Перераховано передоплату перевізникові	Виписка банку	371	311	12 000
4	Відображено податковий кредит із ПДВ	Податкова накладна	641	644	2 000
5	Відвантажено товари покупцеві	Товарна накладна	361	702	96 000
6	Закрито розрахунки з ПДВ		702	643	16 000
7	Списано собівартість реалізованого товару	Регістри бухобліку	902	281	68 000
8	Відображено зарахування заборгованостей	Регістри бухобліку	681	361	96 000
9	Відображено вартість послуг перевезення	ТТН/ акт наданих послуг	93	685	10 000
10	Закрито розрахунки з ПДВ		644	685	2 000
11	Відображено зарахування заборгованостей за послугами перевезення	Регістри бухобліку	685	371	12 000

Джерело: складено автором на основі [2]

І перевізник, і замовник визначають об'єкт оподаткування за правилами бухобліку. Коригування фінансового результату на різниці для жодної зі сторін не передбачено. Сума ПДВ у складі витрат на транспортування запасів включається до податкового кредиту покупця (продавця) у загальновстановленому порядку [11, с. 62].

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ

Варіант практичного завдання № 2

На підставі приведених нижче даних нами:

1. Скласти початковий баланс на 01.01.20XXр. у формі № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» [17] за даними таблиці.

**Залишки на синтетичних рахунках станом на 01.01.20XX р., тис.
грн.**

№	Найменування рахунку	Сума, грн.
1	Основні засоби (первісна вартість)	186 110
2	Знос основних засобів	50 400
3	Нематеріальні активи (первісна вартість)	35 940
4	Знос нематеріальних активів	2 230
5	Матеріали	2 570
6	Малоцінні швидкозношувані предмети	500
7	Незавершене виробництво	150
8	Готова продукція	28 070
9	Товари	23 590
10	Каса в національній валюті	2 240
11	Поточний рахунок в національній валюті	273 900
12	Розрахунки з постачальниками та підрядниками	4 450
13	Розрахунки з покупцями і замовниками	840
14	Розрахунки з бюджетом	1 130
15	Розрахунки по страхуванню	1 440
16	Розрахунки з оплати праці	4 200
17	Розрахунки з підзвітними особами	190
18	Нерозподілений прибуток	16 150
19	Статутний капітал	252 000
20	Короткострокові позики банку	2 100
21	Довгострокові позики банку	220 000

2. Відкрито (див. додаток А) всі рахунки синтетичного обліку за даними таблиці 2.1.

3. Складено Журнал реєстрації господарських операцій (див. додаток Б).

4. Записано на відкритих рахунках бухгалтерського обліку господарські операції за січень 20XX р., підраховано обороти та визначено кінцеве сальдо (на 01.02.20XX р.) (див. додаток В).

5. Складено оборотну відомість за синтетичними рахунками за січень 20XX р.

Оборотна відомість за синтетичними рахунками

Рахунки	Сальдо на 1 число місяця		Обороти за місяць		Сальдо на кінець періоду	
	Д-т	К-т	Д-т	К-т	Д-т	К-т
10 «Основні засоби»	186110	-	3000		189110	
131 «Знос (амортизація) основних засобів»		50400		24000		74400
12 «Нематеріальні активи»	35940				35940	
133 «Знос (амортизація) нематеріальних активів»		2230				2230
15 «Капітальні інвестиції»			3000	3000		
20 «Виробничі запаси»	2570		1000	1500	2070	
22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	500		500		1000	
23 «Незавершене виробництво»	150		116464	116464	150	
26 «Готова продукція»	28070		116464	144534		
28 «Товари»	23590				23590	
30 «Готівка»	2240		58674	1500	59414	
311 «Рахунки в банку в національній валюті»	273900			92964	180936	
36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»	840	-	162000	-	162840	-
372 «Розрахунки з підзвітними особами»	190	-	1500	-	1690	-
40 «Статутний капітал»	-	252000		9000	-	261000
44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»	-	16150	20534	-	4384	-
50 «Довгострокові позики»	-	220000	-	-	-	220000
60 «Короткострокові позики»	-	2100	-	-	-	2100
63 «Розрахунки з постачальниками»	-	4450	-	5200	-	9650
64 «Розрахунки за податками і платежами»	-	1130	18226	44526	-	27430

65 «Розрахунки за страхуванням»	-	1440	16764	16764	-	1440
66 «Розрахунки за виплатами працівникам»	-	4200	17526	76200	-	62874

Рахунки	Сальдо на 1 число місяця		Обороти за місяць		Сальдо на кінець періоду	
	Д-т	К-т	Д-т	К-т	Д-т	К-т
70 «Дохід від реалізації»	-	-	162000	162000	-	-
79 «Фінансові результати»	-	-	146534	146534	-	-
90 «Собівартість реалізації»	-	-	144534	144534	-	-
92 «Адміністративні витрати»	-	-	2000	2000	-	-
98 «Податок на прибуток»	-	-	-	-	-	-
Разом	554100	554100	990720	990720	661124	661124

6. Складено кінцевий баланс на 01.02.20XX р. (використовуючи той самий, що і в п. 1 типовий бланк форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» у тис. грн. та форму № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» [17].

Баланс (Звіт про фінансовий стан) На 01.02.20XX р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	33710	33710
первісна вартість	1001	35940	35940
накопичена амортизація	1002	(2230)	(2230)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	135710	114710
первісна вартість	1011	186110	189110
знос	1012	(50400)	(74400)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Разом за розділом I	1095	169420	148420
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	54880	26810

Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	840	162840
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	190	1690
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	276140	240350
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Разом за розділом II	1195	332050	431690
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	501470	580110
	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
Пасив			
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	252000	261000
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	16150	(4384)
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Разом за розділом I	1495	268150	256616
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення		-	-
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510	220000	220000
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Разом за розділом II	1595	220000	220000
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	2100	2100
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	4450	9650
розрахунками з бюджетом	1620	1130	27430
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1440	1440
розрахунками з оплати праці	1630	4200	62874
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Разом за розділом III	1695	13320	103494
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	501470	580110

Складемо Звіт про прибутки та збитки
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
на 01.02.20XX рік
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	135000	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(144534)	-
Валовий:			
прибуток	2090	-	-
збиток	2095	(9534)	(-)
Інші операційні доходи	2120	-	-
Адміністративні витрати	2130	2000	-
Витрати на збут	2150	-	-
Інші операційні витрати	2180	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(11534)	-
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-

Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Фінансові витрати	2250	-	-
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(11534)	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(11534)	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	(11534)	-
збиток	2355	-	-

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження можемо сформулювати такі висновки:

Автомобільні перевезення займають важливе місце у сучасній економіці, оскільки забезпечують ефективне функціонування ланцюгів постачання, сприяють розвитку зовнішньоекономічних зв'язків та формують значний сегмент ринку логістичних послуг.

Перелік видів діяльності, що підлягають ліцензуванню, наведено в ст. 7 Закону від 02.03.2015 №222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності». Відповідно до п. 24 ч 1 ст. 7 Закону № 222-VIII у сфері автомобільних перевезень ліцензуються: перевезення внутрішнім автотранспортом та міжнародні перевезення.

Ліцензії на період дії воєнного стану оформлюються в електронному вигляді та оприлюднюються на порталі електронних сервісів Укртрансбезпеки. Цей електронний сервіс було запущено 18.04.2022 і після його запуску заяви на отримання ліцензій, що подаються через Електронний кабінет перевізника, не розглядаються.

До документів у транспортно-експедиторській діяльності ставляться високі вимоги до оформлення та збереження, тому ці документи повинні відповідати таким вимогам: національного законодавства (Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Податковий кодекс України); міжнародних стандартів документообігу; внутрішніх політик підприємства (регламенти документообігу, архівування).

Основними первинними носіями облікової інформації у транспортно-експедиторській діяльності є: договори: договір транспортного експедирування, договори перевезення, зберігання, страхування вантажів; транспортні документи: CMR-накладна (для міжнародних автомобільних перевезень); коносамент (Bill of Lading) – основний документ у морських перевезеннях, авіаційна вантажна накладна (Air Waybill, AWB), залізнична накладна (форми

СМГС, УМВС); внутрішні документи підприємства: заявки клієнтів на перевезення; акти приймання-передачі вантажів, акти наданих послуг експедитора, рахунки-фактури, інвойси та податкові та фінансові документи: податкові накладні, у тому числі компенсуючі, банківські виписки, касові документи, митні декларації (для міжнародних перевезень).

Специфіка автомобільних перевезень визначає особливі вимоги до організації бухгалтерського обліку на підприємствах, що надають такі послуги. Достовірне та своєчасне відображення операцій, пов'язаних із автомобільними перевезеннями, сприяє підвищенню ефективності управління та забезпечує відповідність фінансової та податкової звітності актуальним нормативно-правовим вимогам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дружинська Н.С., Слотіна К.Е. Бухгалтерський облік і аналіз автотранспортних послуг. *The I International Scientific and Practical Conference «An overview of modern scientific research in various fields of science», October 17 – 19. 2022. Amsterdam, Netherlands. С. 57-59.*
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджене наказом Мінфіну від 21.12.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
3. Кійко А.І. Особливості транспортно-експедиторської діяльності підприємств та їх вплив на побудову обліку. *Вісник ЛТЕУ. Економічні науки. № 80 2024. С. 170-173.*
4. Кійко А.І. Первинні носії облікової інформації транспортно-експедиторської діяльності. *Вісник ЛТЕУ. Економічні науки. № 83. 2025. С. 214-219.*
5. Крупка Я. Д., Кулинич М. Б., Сафарова А. Т. Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності: навч. посіб. для студентів усіх форм навчання спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / Ярослав Дмитрович Крупка, Мирослава Богданівна Кулинич, Анна Таджидінівна Сафарова. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. - 500 с.
6. Кузіна Р.В. та ін. Облік у галузях економіки: навчальний посібник. / Р. В. Кузіна, Т. П. Добрунік, О. В. Радова, О. В. Обнявко, Н. П. Ілюхіна, О. Б. Негрі. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС. 2021. 508 с.
7. Куцик П., Марценюк Р. Облік і оподаткування транспортно-експедиторської діяльності: теоретико-методичні аспекти. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації: міжнародний науковий журнал. 2021. Вип. 2. С. 49-60.*
8. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затверджене наказом Мінфіну від 20.10.1999 р. № 246. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>

9. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: затверджене наказом Мініну від 29.11.1999 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>

10. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затверджене наказом Мініну від 31.12.1999 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>

11. Полятикіна Л. Особливості обліку і оподаткування транспортно-експедиторських послуг в автотранспортних підприємствах. ОСОБЛИВОСТІ. *Управління змінами та інновації*. Вип. № 9. 2024. С. 60-64. URL: <https://doi.org/10.32782/СМІ/2024-9-12>

12. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р № 2755-VI (зі змінами та доповненнями): URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

13. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

14. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів автомобільним транспортом, міжнародних перевезень пасажирів та вантажів автомобільним транспортом: постанова КМУ від 02.12.2015 р. № 1001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1001-2015-%D0%BF>

15. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів: затверджене наказом Мініну від 10.01.2007 р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002201-07#Text>

16. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII (із змінами і доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/222-19>

17. Сторожук Т. М. Звітність підприємства: навчальний посібник / Т.М. Сторожук, Н.С. Дружинська; Державний податковий університет. Ірпінь, 2024. 660 с.

18. Хмельюк А.В. Організація обліку й аналізу послуг з вантажоперевезення. *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету*. № 1(8). 2024. С. 143-150.

ДОДАТОК А

РАХУНКИ СИНТЕТИЧНОГО ОБЛІКУ

Рахунок 10 «Основні засоби»

Дебет		Кредит	
Сальдо на п.п.	186110	Номер операції	Сума
Номер операції	Сума		
Оборот		Оборот	
Сальдо на к.п.			

Рахунок 12 «Нематеріальні активи»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	35940		
Оборот		Оборот	-
Сальдо на к.п.			

Рахунок 131 «Знос (амортизація) основних засобів»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	50400
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

Рахунок 133 «Знос (амортизація) нематеріальних активів»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	2230
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

Рахунок 20 «Виробничі запаси»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	2570		
Оборот		Оборот	
Сальдо на к.п.			

Рахунок 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	500		
Оборот		Оборот	-
Сальдо на к.п.			

Рахунок 23 «Незавершене виробництво»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	150		
Оборот		Оборот	
Сальдо на к.п.			

Рахунок 26 «Готова продукція»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	28070		
Оборот		Оборот	
Сальдо на к.п.			

Рахунок 28 «Товари»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	23590		
Оборот		Оборот	
Сальдо на к.п.			

Рахунок 30 «Готівка»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	2240		
Оборот		Оборот	
Сальдо на к.п.			

Рахунок 311 «Рахунки в банку в національній валюті»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	273900		
Оборот		Оборот	
Сальдо на к.п.			

Рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	840		
Оборот		Оборот	
Сальдо на к.п.			

Рахунок 372 «Розрахунки з підзвітними особами»

Дебет		Кредит	
-------	--	--------	--

Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	190		
Оборот		Оборот	
Сальдо на к.п.			

Рахунок 40 «Статутний капітал»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	252000
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

Рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	16150
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

Рахунок 50 «Довгострокові позики»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	220000
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

Рахунок 60 «Короткострокові позики»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	2100
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

Рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	4450
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

Рахунок 64 «Розрахунки за податками і платежами»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	1130
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

Рахунок 65 «Розрахунки за страхуванням»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	1440
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

Рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	4200
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

ДОДАТОК Б
ЖУРНАЛ РЕЄСТРАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ

Таблиця 2.2 – Журнал реєстрації господарських операцій

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн	Тип балансових змін
		Дебет	Кредит		
1.	Надійшли виробничі запаси (матеріали) від постачальника на суму 1200 грн. у тому числі ПДВ	201	631	1000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
2.	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	631	200	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
3.	Надійшли МШП від постачальника на суму 600 грн. у тому числі ПДВ ($600/1,2=500$)	22	631	500	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
4.	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	631	100	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
5.	Використано на виробництво продукції матеріали	23	201	1500	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
6.	Нарахована заробітна плата робітникам основного виробництва	23	661	76200	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
7.	Розрахувати та утримати із заробітної плати податок з доходів фізичних осіб ($76200*18\%/100\%=13716$)	661	641	13716	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
8.	Розрахувати та утримати із заробітної плати військовий збір ($76200*5\%/100=3810$)	661	641	3810	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
9.	Нарахувати на заробітну плату єдиний соціальний внесок ($76200*22\%/100\%=16764$)	23	65	16764	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
10.	Сплачено з розрахункового рахунка у банку податок з доходів фізичних осіб	641	311	13716	Зменшення активу, Зменшення пасиву IV тип
11.	Сплачено з розрахункового рахунка у банку військовий збір	641	311	3810	Зменшення активу, Зменшення пасиву IV тип
12.	Сплачено з розрахункового рахунка у банку нарахування на заробітну плату соціального внеску	65	311	5720	Зменшення активу, Зменшення пасиву IV тип
13	До каси отримано з розрахункового рахунка у банку заробітна плата до видачі (76200 - 13716 - 3810=58674)	301	311	58674	Збільшення активу, Зменшення активу I тип

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн	Тип балансових змін
		Дебет	Кредит		
14	З каси видано робітнику підприємства на закупівлю малоцінних та швидкозношуваних предметів грошові кошти під звіт	372	301	1500	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
15	Придбані основні засоби (верстат) у постачальника на суму 2400 грн. у тому числі ПДВ (податкова накладна зареєстрована в Єдиному реєстрі податкових накладних)	15	631	2000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
16	Відображено податковий кредит з ПДВ за придбані основні засоби (верстат)	641	631	400	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
17	Нараховано витрати за транспортування основного засобу (верстат) на суму 1 000 грн. (у неплатника ПДВ)	15	631	1000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
18	Введені в експлуатацію основний засіб (верстат) (підписано Акт приймання-передачі основних засобів) (2000+1000)	10	15	3000	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
19	Нараховано знос основних засобів виробничого призначення	23	131	21000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
20	Нараховано знос основних засобів загальнопромислового призначення	91	131	1000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
21	Списано загальнопромислові витрати на собівартість виробленої продукції	23	91	1000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
22	Нараховано знос основних засобів адміністративного призначення	92	131	2000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
23	Передана вся готова продукція із виробництва на склад	26	23	116464	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
24	Реалізована вся готова продукція покупцю	361	701	162000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
25	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ на реалізовану готову продукцію (161000/6)	701	641	27000	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
26	Списана відвантажена покупцям готова продукція за її фактичною собівартістю (28070+116464=144534)	901	26	144534	Зменшення активу, Зменшення пасиву IV тип

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн	Тип балансових змін
		Дебет	Кредит		
27	Списано на фінансовий результат дохід від реалізації готової Продукції (162000–27000=135000)	701	79	135000	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
28	Списано на фінансовий результат фактична собівартість реалізованої готової продукції	79	901	144534	Зменшення активу, Зменшення пасиву IV тип
29	Списано на фінансовий результат адміністративні витрати	79	92	2000	Зменшення активу, Зменшення пасиву IV тип
30	Нараховано податок на прибуток (135000–144534–2000= –11534)	981	641	0	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
33	У кінці звітнього періоду визначено на фінансовий результат, який списується на рахунок обліку нерозподілених прибутків (непокритих збитків) у порядку закриття рахунку 79 «Фінансові результати»	442	79	11534	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
34	Перераховано нерозподілений прибуток до зареєстрованого капіталу	44	40	9000	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип

ДОДАТОК В

ВІДКРИТІ РАХУНКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ ЗА СІЧЕНЬ 20XX Р.

Рахунок 10 «Основні засоби»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	186110		
18	3000		
Оборот	3000	Оборот	-
Сальдо на к.п.	189110		

Рахунок 12 «Нематеріальні активи»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	35940		
Оборот	-	Оборот	-
Сальдо на к.п.	35940		

Рахунок 15 «Капітальні інвестиції»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	-		
15	2000	18	3000
17	1000		
Оборот	3000	Оборот	3000
Сальдо на к.п.	-		

Рахунок 131 «Знос (амортизація) основних засобів»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	50400
		19	21000
		20	1000
		22	2000
Оборот	-	Оборот	24000
		Сальдо на к.п.	74400

Рахунок 133 «Знос (амортизація) нематеріальних активів»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	2230
Оборот	-	Оборот	-
		Сальдо на к.п.	2230

Рахунок 20 «Виробничі запаси»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	2570		

1	1000	5	1500
Оборот	1000	Оборот	1500
Сальдо на к.п.	2070		

Рахунок 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	500		
3	500		
Оборот	500	Оборот	-
Сальдо на к.п.	1000		

Рахунок 23 «Незавершене виробництво»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	150		
5	1500	23	116464
6	76200		
9	16764		
19	21000		
21	1000		
Оборот	116464	Оборот	116464
Сальдо на к.п.	-		

Рахунок 26 «Готова продукція»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	28070		
23	116464	26	144534
Оборот	144534	Оборот	144534
Сальдо на к.п.	-		

Рахунок 28 «Товари»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	23590		
Оборот	-	Оборот	-
Сальдо на к.п.	23590		

Рахунок 30 «Готівка»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	2240		
13	58674	14	1500
Оборот	58674	Оборот	1500
Сальдо на к.п.	59414		

Рахунок 311 «Рахунки в банку в національній валюті»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума

Сальдо на п.п.	273900		
		10	13716
		11	3810
		12	16764
		13	58674
Оборот	-	Оборот	92964
Сальдо на к.п.	180936		

Рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	840		
23	162000		
Оборот	162000	Оборот	-
Сальдо на к.п.	162840		

Рахунок 372 «Розрахунки з підзвітними особами»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	190		
13	1500		
Оборот	1500	Оборот	-
Сальдо на к.п.	1690		

Рахунок 40 «Статутний капітал»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	252000
		34	9000
Оборот		Оборот	9000
		Сальдо на к.п.	261000

Рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	16150
33	11534		
34	9000		
Оборот	20534	Оборот	
Сальдо на к.п.	4384		

Рахунок 50 «Довгострокові позики»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	220000
Оборот	-	Оборот	-
		Сальдо на к.п.	220000

Рахунок 60 «Короткострокові позики»

Дебет		Кредит	
-------	--	--------	--

Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	2100
Оборот	-	Оборот	-
		Сальдо на к.п.	2100

Рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	4450
		1	1000
		2	200
		3	500
		4	100
		15	2000
		16	400
		17	1000
Оборот	-	Оборот	5200
		Сальдо на к.п.	9650

Рахунок 64 «Розрахунки за податками і платежами»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	1130
2	200	7	13716
4	100	8	3810
10	13716	25	27000
11	3810	30	0
16	400		
Оборот	18226	Оборот	44526
		Сальдо на к.п.	27430

Рахунок 65 «Розрахунки за страхуванням»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	1440
12	16764	9	16764
Оборот	16764	Оборот	16764
		Сальдо на к.п.	1440

Рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	4200
7	13716	6	76200
8	3810		
Оборот	17526	Оборот	76200
		Сальдо на к.п.	62874

Рахунок 70 «Дохід від реалізації»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума

25	27000	24	162000
27	135000		
Оборот	162000	Оборот	162000

Рахунок 90 «Собівартість реалізації»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
26	144534	28	144534
Оборот	144534	Оборот	144534

Рахунок 91 «Загальновиробничі витрати»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
20	1000	21	1000
Оборот	1000	Оборот	1000

Рахунок 92 «Адміністративні витрати»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
22	2000	29	2000
Оборот	2000	Оборот	2000

Рахунок 98 «Податок на прибуток»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
30	0		
Оборот	-	Оборот	

Рахунок 79 «Фінансові результати»

Дебет						Кредит				Разом
№ операції	Собівартість реалізованої продукції (90)	Адміністративні витрати (92)	Податок на прибуток (98)	Фінансовий результат (прибуток) (44)	Разом	№ операції	Виручка (дохід) від діяльності (70)	Податок на прибуток (98)	Фінансовий результат (збиток) (44)	
28	144534				144534	27	135000			135000
29		2000			2000	33			11534	11534
Оборот	144534	2000			146534	Оборот	135000		11534	146534